

Roll No.

(04/17-I)

5688

B. A. EXAMINATION

PANJABI (Elective)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- I. ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- II. ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਟੋਟਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :-
(ਉ) ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਮਹਾ ਅਤਤਾਈ ॥
 ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਖਿਨੁ ਟਿਕਨੁ ਨ ਪਾਈ ॥
 ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਮਹਾ ਹਤਿਆਰਾ ॥
 ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਪਰਮੇਸੁਰਿ ਮਾਰਾ ॥
(ਅ) ਅਮਲਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰਿ ਹੋਗ ਨਿਬੇੜਾ, ਕਿਆ ਸੁਫ਼ੀ ਕਿਆ ਭੰਗੀ।
 ਜੋ ਰਾਬੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਥੀਸੀ, ਸਾਈ ਬਾਤ ਹੈ ਚੰਗੀ।
 ਆਪੈ ਏਕ ਅਨੇਕ ਕਹਾਵੈ, ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਬਹੁ ਰੰਗੀ।
 ਕਹੈ ਹੁਸੈਨ ਸੁਹਾਗਿਨ ਸੋਈ, ਜੋ ਸਹੁ ਦੇ ਰੰਗ ਰੰਗੀ।

(2-56/1) B-5688

P.T.O.

(ੴ) ਸਾਹਿਬਾ ਗਈ ਤੇਲ ਨੂੰ, ਗਈ ਪਸਾਰੀ ਦੀ ਹਾਟ।
 ਫੜ ਨਾ ਜਾਣੇ ਤਕੜੀ, ਹਾੜ ਨਾ ਜਾਣੇ ਵਾਟ।
 ਤੇਲ ਭੁਲਾਵੇਂ ਭੁਲਾ ਬਾਣੀਆਂ, ਦਿਤਾ ਸ਼ਹਿਰ ਉਲਟ।
 ਵਣਜ ਗਵਾ ਲਏ ਬਾਣੀਆਂ, ਬਲਦ ਗਵਾ ਲਏ ਜਾਟ।

(ੳ) ਸਾਟ ਪਈ ਨਗਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ।•
 ਦਿਤੇ ਦਿਉ ਭਜਾਈ ਮਿਲਕੇ ਰਾਕਸੀਂ।
 ਲੋਕ ਤਿਹੀਂ ਫਿਰਾਹੀ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ।
 ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਡਰਦਿਆਂ।

III. ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਰਚਨਾ, ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਹਾਨਤਾ ਉਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

1900 ਈ: ਤਕ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਂ ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਉਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਹਿਤ-ਰੂਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਉਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :-

- (i) ਨਾਟਕ
- (ii) ਨਿਬੰਧ
- (iii) ਨਿਕੀ ਕਹਾਣੀ
- (iv) ਜੀਵਨੀ

V. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪੈਰੋ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰੋ :-

ਮਨੁ'ਖ ਅਤੇ ਪਸੂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਫਰਕ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਫਰਕ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਸੂਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁ'ਖ ਲਗਾਤਾਰ ਪਸੂਆਂ ਵਰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਉਤਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਫਰਕ ਹੈ। ਮਨੁ'ਖ ਕੋਲ ਬੋਧ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ; ਜੋ ਪਸੂਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜਿਉਣ ਖਾਤਰ ਰੋਟੀ, ਕਾਪੜੇ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਸਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਲੋਭ, ਭੋਗ ਅਤੇ ਵਿਲਾਸ ਲਈ ਹੈ। ਪਸੂ ਦੇ ਕੋਲ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੁ'ਖ ਮਿਟਾਉਣ ਅਤੇ ਆਸਰੇ ਲਈ ਭਟਕਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਨੁ'ਖ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਜੀ ਨਿਰਵਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਨੁ'ਖ ਦੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੰਡ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਮਾਨਵੀ ਮਾਣ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਸੂ ਦੇ ਕੋਲ ਇਹ ਚਿੰਤਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨੁ'ਖ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਫਾਲਤੂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਵੰਡੀਏ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਡੀ ਇਹ ਸਫਲਤਾ ਅਸਫਲਤਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ। ਜਮਾਨੇ

ਭਰ ਦਾ ਧਨ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰਧਨਤਾ ਦਾ ਆਹਿਸਾਸ
 ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਫਲਤਾ ਵਿਚ ਸੁਆਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ
 ਦੁਆਹਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਸ਼ਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ
 ਲਈ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ
 ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜੇ ਤੌਂ ਵਧ ਮਿਲਿਆ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਡੀ
 ਗਿਣਤੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।
 ਅਜਿਹੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
 ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲਾਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਵਡੀ ਖੁਸ਼ੀ
 ਦੀ ਗਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ।

VI. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲਾਘੂ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਦਿਤੇ ਹੋਏ
 ਹਨ, ਹਰੇਕ ਵਿਚ ਠੀਕ ਵਿਕਲਪ ਲਿਖੋ :-
 (i) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨਵੇਂ
 ਗੁਰੂ ਹਨ ?

- (a) ਦੂਜੇ
- (b) ਤੀਜੇ
- (c) ਪੰਜਵੇਂ
- (d) ਨੌਵੇਂ

- (ii) 'ਚਿਤਿ ਆਵੈ ਓਸੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ' ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
- (a) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (b) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (c) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (d) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (iii) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ ?
- (a) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (b) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (c) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (d) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (iv) ਸਾਹ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਾਫੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ?
- (a) 122
- (b) 162
- (c) 164
- (d) 124
- (v) ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ ?
- (a) ਮੌਜਮ
- (b) ਖੀਵਾ
- (c) ਕੰਮੂ
- (d) ਬਿੰਜਲ / ਵੰਜਲ

(vi) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਕਿੰਨੇ ਅੰਗ (ਪੰਨੇ) ਹਨ ?

- (a) 1330
- (b) 1430
- (c) 1530
- (d) 1630

(vii) ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ?

- (a) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (b) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (c) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
- (d) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼

(viii) ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ?

- (a) 1173 ਈ:
- (b) 1273 ਈ:
- (c) 1166 ਈ:
- (d) 1266 ਈ:

(ix) ਪੰਜਾਬੀ ਕਿ'ਸਾ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ ਦਾ ਮੌਢੀ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ ?

- (a) ਦਮੋਦਰ
- (b) ਪੀਲੂ
- (c) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ
- (d) ਨਜ਼ਾਬਤ

- (x) ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ
ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ਼ ਹੈ ?
- (a) 5
(b) 6
(c) 9
(d) 10